

KAMER

Zitting van den 26 dezer

Voorzitter M. Beernaert

Zitting geopend ten 2 ure.

Interpellatie over de kiezerslijsten voor den Werkrechtssraad

Gez. Anseele. — Mijne heeren, in de maand december aanstaande grijpen de kiezingen plaats voor den Werkrechtssraad van Gent.

Volgens artikel 2 der kieswet van den 31 juli 1889, zijn de volgende werklieden kiezers:

« De handwerklieden, de meester-gasten, de werklieden arbeidend in werkhuizen of voor rekening van nijverheidshoofden en de patroons en visschers, ingeschreven op de bemanningsrol. »

Dit is zeer klaar, maar wat nog klaarder is, dat is de omzendbrief van den minister van arbeid, den 9 januari laatst aan de gouverneurs gericht en waarin ik lees:

« Moet men als werklieden beschouwen volgens den geest van art. 2 der wet van den 31 juli 1889 de personen bezeugd door de handelaars, de vleeschhouwers, de hofbouwers en over 't algemeen diegenen die zich aan geen eigenlijk nijverheidswerk overleveren? »

« NEEN. — De wet van den 31 juli 1889 in haren tekst en in haren geest, is alleen toepasselijk op de nijverheidswerklieden, het is te zeggen op diegenen die volgens de bepalingen van minister De Bruyn, tijdens de bespreking der wet, « zich bezighouden met fabricatie, met een werk van vervaardiging der grondstoffen in koopwaren. » »

Hoe werd dit zoo duidelijk artikel nu toegepast? Ziehier:

Gemeente Moerbeke

In deze gemeente zijn er ingeschreven als werklieden kiezers 5 administrateurs van goederen, waarvan drie wonen in hunne eigene pachthoeve en een vierde is pachter met twee werklieden.

In deze zelfde gemeente vinden wij nog ingeschreven als kiezer:

Een surveillant over 50 werklieden in eene raffinaderij; een surveillant over 75 à 100 werklieden-raffineerders en een directeur.

Wat veel erger is, is dat terwijl surveillanten en bestuurders van raffinaderijen op de lijst zijn gebracht, er talrijke werklieden-raffineerders op de lijst niet staan en dus hun kiesrecht zijn ontnomen.

Hetzelfde feit doet zich voor in eene wervij der gemeente. Een onderzoek door een onzer mannen gedaan heeft ons deze feiten geleverd, bevestigd door de kiezerslijst zelf.

Wij vinden op de lijst voor de suikernijverheid ingeschreven als werklieden-kiezers: 14 werklieden-raffineerders en 11 personen aangeduid onder de benaming van smeder, ajuteur, surveillanten, vuurstokers, metsers, meester-gasten en bedienden.

Hetzelfde feit doet zich voor in de weefnijverheid. Zijn ingeschreven als werklieden in deze nijverheid: 40 wevers en 15 andere personen: arbeiders, meester-gasten, vuurmakkers, mecaniciens, metsers, enz.

Dus op 14 raffinereers heeft men 11 surveillanten en op 10 wevers 15 surveillanten, enz. Dat toont klaar en duidelijk dat de echte werklieden niet zijn ingeschreven op de kiezerslijst, terwijl men er namen van personen op aantreft die niet het recht hebben als werklieden-kiezer op de lijst te staan.

De uitgesloten werklieden belopen wel tot het getal van 80.

Gemeente Nazareth

Ik geloof dat deze gemeente onder een anarchistisch regim leeft.

Geen meesters!

Inderdaad, ik vind 504 werklieden ingeschreven als vlasbewerkers.

Maar, o wonder, o mirakel, op de lijst der patroons vind ik noch meester-gasten, noch bestuurders, noch fabriekanten, noch kooplieden in vlas, enfin, geen enkele meester in de vlasnijverheid.

Terwijl ik enerzijds een geheel legioen werklieden eener nijverheid vind en geene bazen, zie ik tot mijnne verwondering op de lijst der patroons twee vrouwenbazen en op de lijst der werklieden slechts twee vrouwenbazen.

Inderdaad, eene zonderlinge gemeente. De werklieden hebben geene bazen en de bazen schier geene werklieden.

Wat is dan de sleutel van dit geheim op economisch en nijverheidsgebied?

Het is dat de zoogezegde werklieden der vlasnijverheid voor het grootste deel, pachters of hoeve-werklieden zijn, die zelve vlas zaaien of vlas koopen en het door roffen en zwingelen gereed maken voor de markt waar het voor hunne rekening verkocht wordt.

Een onpartijdig onderzoek zou bewijzen dat van de 504 ingeschreven kiezers, ten hoogste, ik zeg ten hoogste, 64 recht hebben van er op te staan.

Te Loochristy

Wij zien onder andere misbruiken in deze gemeente, 16 bloemisten ingeschreven waaronder 11 patroons, een landbouwer, die reeds lang dood is, een melkboer en een horlogiemaker, 41 slachters, 408 vlasbewerkers, die pachters zijn, vlaskoopmans en zelfs boschwachters.

Te Destelbergen

8 slachters, waarvan 6 patroons; 46 patroons bloemisten en hoveniers, 19 zoogezegde vlasbewerkers, op de bazenlijsten komt er geen enkele slachtersbaas voor, geen enkele patroon bloemist, ook geen enkel vlaskooper of koopman.

Te Zwijnaarde

In deze gemeente aan de grenzen van Gent zijn allerlei kleine bazen ingeschreven terwijl een goed nonderdial metsers en dienders die al de voorwaarden vereenigen om kiezers te zijn en die reeds op de kiezerslijsten gestaan hebben, op de lijsten niet meer voorkomen.

Andere werklieden, kiezers voor den Werkrechtssraad, zijn van de lijst geschrapt, maar zij zijn behouden op de kiezerslijsten voor den Werk- en Nijverheidsraad, waarvoor de voorwaarden dezelfde zijn.

Begrijp dat wie kan!

Gemeente Nevele

Ziehier den bouquet!

Op 520 ingeschreven kiezers, vragen wij 195 afschrapingen na onze opvolgende ernstige onderzoeken met zorg gedaan.

Ziehier om welke redenen!

Naast een groot aantal patroons, werkend met een

of meer knechten, pachters, handelaars en andere kleine burgers, vinden wij 7 barbiërs ingeschreven in die hoedanigheid alhoewel zij boomsnoeiërs of pachters zijn.

Wij vinden 5 boomkwekers, waarvan eene hoofd-onderwijzer is.

Deze man moet zelve protesteeren, zoo niet is hij bekwam en geschikt om 't bedrog te kweken, maar niet om kinderen op te voeden.

Wij treffen nog op de werkliedenlijst aan 4 fruitkoopmans; 2 stoffenhandelaars; 2 hoveniers, waarvan de eene knecht is in een klooster en de andere bij den burgemeester; 5 koopmans; 2 slachters, en allen zijn onder dit bedrijf ingeschreven dat hoegenaamd geen recht tot kiezen geeft; verder 147 vlasbewerkers die landbouwers of boerenknechten zijn en in hetzelfde geval verkeeren als de zoogezegde vlasbewerkers van Nazareth.

Onder de zoogezegde kiezers komt nog de veldwachter voor als kleermaker, die heeft zeker in het vel zijner medeburgers verscheidene knopgaten moeten maken om oader dit vak als kiezer ingeschreven te worden.

Verder nog een vlaskoopman, de koster, kaarsenfabrikant, en als de kroon op dien eifeltoren van bedrog, treffen wij op de lijst den postmeester als drukker ingeschreven.

Gez. Bertrand. — Dat is nog erger dan te Aalst.

Gez. Anseele. — Indien men wil zal ik de officiële lijsten neerleggen.

Ik houd op feiten aan te halen, niet omdat de schandelijke feiten mij ontbreken, maar omdat de nuttelooze herhalingen de Kamer zouden vermoeden en dit zonder nieuw licht in de besprekingen te brengen. Maar ik verzeker u dat men niet alleen vervalscht heeft in 6 gemeenten, maar in al de gemeenten van het arrondissement.

Indien ik u zeg dat er 50 p. h. valse kiezers zijn en honderde werklieden die niet zijn ingeschreven ondanks zij er recht toe hebben, dan overdrijf ik niet.

Een feit dat nog het bedrog komt aantoonen is de onwaarschijnlijke aangroei van het getal kiezers in talrijke gemeenten.

In 1890 waren ingeschreven voor geheel het arrondissement, 14047 kiezers, in 1895 steeg dit getal tot 24488, zijnde eene vermeerdering van 10441 kiezers, waarvan 1714 voor de stad en 8700 voor den buiten.

Wij protesteerden in 1895 tegen een groot aantal valse kiezers, ingeschreven op de lijsten. In plaats van rekening te houden van onze protestatie gebeurt het verkeerde, het bedrog vermeerderd.

Waren er in 1895 24488 kiezers ingeschreven, in 1896 zijn er 27509, zijnde eene nieuwe vermeerdering van 2821 kiezers, waarvan 524 voor de stad en 2297 voor den buiten, waarvan het grootste deel vals is.

Wij hebben een onderzoek gedaan in 50 gemeenten op 86 en overal hebben wij ingeschreven gevonden als werklieden, kler-, schoen-, smids-, metsers- en wagenmakersbazen, werkend alleen, maar voor eigen rekening of zelfs met knechten.

Bijna overal zijn als werklieden ingeschreven, de hoveniers, de boomkwekers, slachters, koster, pijkenheeren, koster als kaarsenfabrikanten, barbiërs en andere personen, die door hun vak wettelijk van het kiesrecht zijn uitgesloten.

Het is een waarlijk schandaal. Met dergelijke kiezerslijsten gaan wij naar geen kiezing, maar naar eene inbezitting van den Werkrechtssraad door de personen die op eene onbeschaamde wijze bedrog plegen.

Wij reklaanderen tegenover meer dan 2500 valse kiezers en wanneer men weet dat het nazicht der lijsten, dat het onderzoek in meer dan 50 gemeenten waar niets van werkersorganisatie bestaat, is moeten gedaan worden na het werk en den zondag, dan verstaat men zeer goed dat meer dan de helft der valse kiezers ontsnapt zijn.

Dit is niet alles. Niet alleen krioelen de kiezerslijsten van bedrog, maar zij zijn op den wettelijken datum niet uitgehangen in verscheidene gemeenten, met het doel de reclamatiën onmogelijk te maken.

De kiezerslijst moest den 15 februari aangeplakt worden in de gemeente en neergelegd worden bij den arrondissementscommissaris.

Te Olsene heeft men de lijsten maar den 21 februari uitgehangen.

Den 15 februari was de arrondissementscommissaris nog maar in het bezit van 11 lijsten en hij moest er 70 hebben.

Den 24 februari, 9 dagen na den wettelijken datum, heeft een onzer vrienden zich aangeboden op het arrondissementscommissariaat van Audenaerde, en van de 11 lijsten, die er moesten zijn, ontbraken er nog drie.

Men hoopte ze te hebben voor zaterdag en zaterdag is het den 28 februari, terwijl op 1 maart het tijdstip der reclamatiën verstreken is.

De lijsten leveren het bewijs der verwaarloozing of der onwetendheid der gemeentecollegien van de meeste gemeenten van ons arrondissement, of wel van een vervalschingssysteem, ten voordeele eener partij, die in strijd gaat in de aanstaande kiezing in de maand december.

Welk is de partij die geniet van de vervalsching? Deze die men in den tijd der katholieke democratie noemde en die niets min dan de gemulbande en slaafsch democratie is.

En met welk doel is dat gedaan? Om te beletten dat de socialistische werklieden triomfeeren. Om te beletten dat de werklieden-socialisten, die eene verpletterende meerderheid zijn, in het kanton Gent een Werkrechtssraad bezitten, samengesteld uit mannen door hen gekozen en die hunne zienswijze deelen.

Deze bedriegerijen zijn des te misdadiger, daar de buitenlieden geen belang hebben bij den Werkrechtssraad van Gent.

Gemeenten van het arrondissement Audenaerde zijn begrepen in de omschrijving van den Werkrechtssraad van Gent.

Daaruit volgt, dat werklieden die aan de poorten van Audenaerde wonen, verplicht zijn met groote reis- en verblijf kosten naar Gent te komen, willen zij hunne rechten doen gelden tegenover hunne patroons.

In die voorwaarden is het begrijpelijk dat vele buitenlieden, voor de kosten en de moeilijkheden terugschrikken, nalaten hunnen toevlucht te nemen tot den Werkrechtssraad wanneer zij verongelikt zijn.

Dit blijkt uit de cijfers zelve.

In 1895 kwamen er 532 zaken voor den gentschen

Werkrechtssraad, waarvan 314 voor Gent en zijne voorsteden en 18 voor de 80 andere gemeenten van het arrondissement.

In 1894, 280 zaken waarvan 277 voor Gent en voorsteden en 9 voor de 80 andere gemeenten.

In 1895, 422 zaken waarvan 394 voor Gent en voorsteden en 28 voor de 80 andere gemeenten van het arrondissement.

Men ziet het, de buitenwerklieden profiteeren niets van den Werkrechtssraad en nochtans schept men al die valse kiezers om de gentsche werklieden te beletten aldaar vertegenwoordigd te zijn, door mannen die zij kennen en eerbiedigen en in wien zij vertrouwen stellen.

Wie is verantwoordelijk voor deze bedriegerijen? Ik doe den heer minister van Arbeid en Nijverheid de eer aan te gelooven dat hij van dat bedrog niets wist en de gemeentesecretarissen ook niet. Op zijn hoogste genomen kan er hier en daar eene zijn die wat overdreven iever heeft getoond. Maar zij zijn noch de oorzaak, noch de ziel van het bedrog.

De eenige, de ware oorzaak is het regim waaronder wij leven. De verantwoordelijkheid valt op het ministerie, op de meerderheid der Kamer die het steunt.

Hier is het bedrog begonnen, daar gaat het voort. Hier heeft men het bewierookt, geheiligd, zelfs in de ministerieele redevoeringen en men heeft het bedrog bekrachtigd door de wet.

Wanneer men hier in deze Kamer 5 stemmen heeft gegeven aan de rijke burgers en eene aan den armen werkmans, wanneer waarlijk het oprecht excelsior van het kwaad voor de gemeentekiezing 4 stemmen heeft gegeven aan den eenen Belg en eene stem aan den andere, dan is het zeer verstaanbaar dat de gemeentecollegies en de arme gemeentesecretarissen zich het water in den mond voelden komen om mede te helpen het kiesrecht te fnuiken.

Zij hebben tot zichzelf gezegd: voor de kiezing van de Werkrechtssraden hebben wij het meervoudig stemrecht niet om de socialisten te verpletteren, maar wij zullen de meervoudige vervalsching invoeren en de toer is gespeeld.

Deze kiezing is bij eenvoudig stemrecht; in die voorwaarde keert zij tegen ons en dat mag niet, laat ons het bedrog verdubbelen en wij zullen triomfeeren. En zij hebben schandelijk bedrogen.

Ik verontschuldigd ze niet, maar ik begrijp zulks. Wanneer de schepene en burgemeester eener arme vlaamsche gemeente een minister zien als M. Schollaert, die de rechtvaardigheid met de voeten trapt, pelt voor wat de benoemingen van socialistische burgemeesters betreft, dat ook zijne kleine tyrannen dat voorbeeld volgen.

Ik verwacht een antwoord van den minister, voor zijne zaak en zijne partij, hoop ik dat het rechtvaardig zal zijn.

Gij zijt sterk, M. de minister, maar macht maakt blind.

Zijt gij sterk, toch dringt onze propaganda door tot in uwen buiten, van waar onze propagandisten verheugd, hoopvol terugkomen.

Gaat gij verder en verder op den weg van het wederrechtelijke, dan veroordeelt gij het land om zich van uwe dwingelandij te bevrijden door middel van opstand.

En daar wij langs den opstand niet willen passeeren, vragen wij u, om het volk niet tot het uiterste te drijven.

Als uwe ambtenaren de bedriegers willen vervolgen, moeten zij de handen uit de mouwen steken, moet gij ze zelf doen marcheerden, moet gij van hier beginnen. Ik hoop dat gij het doen zult, want in politiek als in zaken, moet de eerlijkheid de eenige drijfveer onzer daden zijn.

Minister Nyssens. — M. Anseele heeft noodig geoordeeld tegen den minister en de Kamer, frases te richten die meer te pas komen in de meetings dan in de Kamer. Hij gaat zoo verre van te spreken van opstand en omwenteling. Hij maakt aan het gouvernement een strekkingsproces. De regering moet noodzakelijk verdacht voortkomen aan de werkende klasse! Ik protesteer tegen die taal en blijf er niet langer bij stilstaan. (Dat zijn frases! Red.)

Om die verdachtmakingen te verdrijven, hoef ik anders niet te doen dan den brief van den gouverneur van Oost-Vlaanderen, aan den arrondissementscommissaris voor te lezen. Die brief wijst op de klachten, betreffende het opmaken van de kiezerslijsten. Onderrichtingen zijn gegeven geworden.

Gez. Anseele. — Van welken datum is die brief?

Minister Nyssens. — Van 20 februari.

Gez. Anseele. — En den 18 februari heb ik de interpellatie gevraagd.

Minister Nyssens zegt dat de vertragingen gebracht aan de bekendmaking der kiezerslijsten onwettig zijn. Hij laakt ze.

Maatregelen zijn genomen voor de toekomst. De minister houdt staan dat er voor de inschrijving op de kieslijsten geen bedrog, maar veeleer onwetendheid is. De kieswet is zeer ingewikkeld. Ministerieele omzendbrieven zijn noodig geweest om de voorwaarden om werkrechtsskiezer te zijn, nader te bepalen.

Vooruit heeft geprotesteerd bij de verschijning van den omzendbrief, zeggende dat de gezellen op de kieslijsten niet moesten ingeschreven worden. Benigen tijd nadien keurde dat bad den omzendbrief goed. De minister van arbeid mag al doen wat hij wil, toch zal hij gelaakt worden door de socialist.

Gez. Vandervelde. — Gij weet wel dat zulks niet waar is.

M. Nyssens herkent dat talrijke misslagen konden begaan worden.

Vooruit die prachtige inrichtingen bezit, die lokalen van 60,000 fr. koopt...

Gez. Anseele (lachend.) — Zonder de staartjes! (Gelach.)

Minister Nyssens. — Hewel, die machtige maatschappij vindt geen geld om processen tot uitschraping van de ten onrechte ingeschreven kiezers in te spannen. (Merci, gij zoudt het langer uithouden dan wij! Red.)

De kieslijsten werden verbeterd door de ambtenaren van de regering, dank aan mijne omzendbrieven en dank ook aan de werking des volks.

Het is niet in onze rangen dat men mannen vindt die uit politieke drift in staat zijn dwalingen te begaan.

M. De Guchteneere is verwonderd te zien dat de socialist de uitschraping vragen van het vijfde van de buitenkiezers.

Ik zal doen opmerken aan M. Anseele dat hij maar van 5 gemeenten op de 86 gesproken heeft.

Gez. Anseele. — Ik kan er nog van een dertigtal spreken.

M. De Guchteneere. — Het is voldoende om een groot getal misslagen aan te stippen om te besluiten dat er bedrog gepleegd wordt.

Anseele had wel beter gedaan van de kieslijsten van Gent te spreken. Nu, in de stad Gent alleen zijn er 1200 reclamen.

Dat er misslagen op de lijsten zijn neem ik aan; dat kan schier niet vermeden worden.

Maar dat zijn de kleine kanten van de kwestie; de waarheid is dat de buitenkiezers over 't algemeen anti-socialistisch zijn, en die hebben het recht niet zich bezig te houden met de kiezingen voor den Werkrechtssraad.

Dat is de thes van M. Anseele.

De werklieden van den buiten hebben het recht mede te doen met de kiezing van den Werkrechtssraad van Gent, vermits dat zij door denzelfde geoordeeld worden.

Gez. Anseele. — 27 zaken op de 400.

M. De Guchteneere. — 't Is gelijk. Gij zoudt willen dat de socialist alleen gekozen worden.

Bewijs mij dat de anti-socialistische werkrechtsslechte werk gedaan hebben. Het is omdat de anti-socialistische werklieden de meerderheid zijn in onzen buiten dat zij bij de aanstaande kiezingen anti-socialistische kiezers zullen noemen.

Waarom wilt gij, overigens, het kiezerskorps inkrimpen, gij die voor het algemeen stemrecht zijt? (Niet voor het algemeen stemrecht der dompers, Red.) Ik vraag integendeel dat de buitenkiezers zouden mogen stemmen. Dienaangaande vraag ik een voldoende antwoord.

Gez. Bertrand. — De politiek heeft zich bemoeid met het opmaken der kieslijsten. In Brussel en voorsteden heeft men een groot getal werklieden-kiezers uitgeschrapt en onder hen zelfs gemeentecollegiesleden.

Waarom heeft men de uitgeschrapte kiezers niet verwittigd?

Dat is onwettelijk.

Met welk recht eischt men van de werklieden certificaten van hunne bazen om te bewijzen dat zij 4 jaar in de omschrijving gewerkt hadden!

Te Brussel heeft men de door het *Volkshuis* ingediende lijst geweigerd en ook die van het *Werkmanshuis*. De socialistische lijst werd den 1 februari aangeboden en eerst den 15 teruggezonden met de melding: te laat.

Te Etterbeek werden de lijsten niet in tijds aan de patroons gezonden.

De brusselsche federatie heeft de volgende reclamatie gezonden aan de Bestedige Deputatie.

Spreker leest het stuk voor.

Al deze feiten bewijzen dat de brusselsche administratiën, door verwaarloozing, of vervalsching ongelukkig veel het getal kiezers heeft vermindert.

Te St Joos-ten-Noode zijn er 24 werklieden kiezer. Er is voorzeer slechte wil.

Spreker vraagt aan den minister om maatregelen te nemen om zulk een toestand te doen eindigen.

M. Van Naemen zegt dat het zeer moeilijk is voor de gemeenteverheeren de wet toe te passen in zekere omstandigheden. Het onderscheid tusschen bazen en werklieden is niet zuiver afgeteekend.

M. Lauters zegt dat gez. Defnet zich ten onrechte als werkmans kiezer te St-Gillis heeft doen inschrijven, terwijl dat hij zelf zijne inschrijving vroeg.

Gez. Anseele beantwoordt de redevoeringen van minister Nyssens en M. De Guchteneere.

Vooruit, waarop de minister zinspeelt, heeft zijn vertrouwen uitgedrukt in den rechtvaardigheidsgeest van den minister, voordat hij zijn omzendbrief had rond gezonden.

M. De Guchteneere heeft mij verweten niet genoegzaam gemeenten te hebben aangehaald; ik zal hem een geheele litanie gemeenten aanhalen waar al de zelfde feiten van vervalsching zich hebben voorgedaan.

M. De Guchteneere. — Wat bewijst dat?

Gez. Anseele. — Dat bewijst dat men ten onrechte op de werklieden-kiezerslijsten bedienden van den post, knechten en onderwijzers heeft geplaatst.

Gez. Cavrot. — En zelfs garde-champetters, (Gelach.)

Gez. Anseele. — Ik vraag aan den minister om het dusdanig te schikken dat de landbouwers niet ver moeten gaan of om hen toe te laten te Audenaerde te stemmen. Geloof mij, M. de minister, luister naar mijne raadgevingen, zij zijn ernstiger dan van uwen vriend de Guchteneere. (Gelach.)

Wat er van zij, het antwoord van den minister was geheel duidelijk; ik hoop wel dat de arrondissements-commissarissen zich van deze woorden zullen doordringen en handelen.

De dag is goed geweest voor de zaak der rechtvaardigheid.

Gez. Defnet. — Ik ben niet uit welwillendheid op de kieslijst van den Werkrechtssraad gebracht te St-Gilles, zooals de klerikale pers beweert. Ik ben ingeschreven sedert 10 jaren op de kieslijst te Brussel. Ziehier mijne kiezerskaart.

Spreker legt nu den toestand uit waarin 'de kiezers te Namen verkeeren, die den noodigen tijd niet hebben om te reclameeren.

M. Nyssens zegt dat hij de wet zal doen herzien, aangezien gez. Bertrand misbruiken aangeklaagd heeft die niet mogen voortbestaan.

Aanbevolen Werken

De Commune van Parijs (Arnould)	0,50
Het leven hierna (prof. Buchner)	0,75
Het leven in 't jaar 2000	0,75
Feiten en theoriën (prof. Buchner)	1,25
De zwarte non (Maria Monck)	1,25
De Vrouw (Bebel)	1,75
Germinal (Zola)	3,00
De fransche Revolutie, met prachtband	3,00
De Commune van Parijs (Lissagaray)	3,50
De Nederlaag (Zola)	4,00

HET VOLKSRECHT

geïllustreerd socialistisch weekblad

Prijs: 5 centiemen

Bij al de verkoopers van Vooruit te bekomen

Uit --, Drukt, Emilie Claeys, Van Eyckstraat, 6, Gent

wordt de spanning heeft ver
Werkli
ders, lan
keest, laa
Na eenig
lezers, he
Vooruit
onderwijs
woordig
Gij mo
tend blij
arbeiders
spannen
en hunne
Alleen
onderrich
Koopt